

Olmak Tesir Etmektir

– Vedat Akıllı · 24 Ocak 2024

Yazımızın başlığı, Henri Bergson'dan. Her bir insan tekinin bir hayat felsefesi olarak, bir yaşam biçimi olarak kendisine ser levha etmesi gereken bir söz: Olmak, tesir etmektir. Yaşamak tesir etmektir, hayat bulmak için, hayat olmak için, hayat sunmak için her birimizin kendi kendimize sorması gereken sorular var. Yaşamış olduğum hayata ne kadar tesir edebiliyorum? Benim olmadığım bir dünya ne kaybedecek? Ben bu hayatın içinde bir anlam ifade ediyor muyum? Benim bu hayatın için bir değerim var mı? Benim; bu hayata bir etkim, bir katkı, bir faydam var mı, yoksa bu hayatın içinde ben bir etkisiz eleman mıyım? Sizde de bu sorular çokça dışarıda oyalanan insanlar olarak her birimiz açısından can sıkıcı değil mi? Üzerinde kafa yormamız gerekiyor.

Tesir etmek; izinden yürümemiz gereken kelime tesir. Nedir; etki, etkileme, iz bırakma. İz bırakabildiğimiz kadar insanızdır. Tesir edebildiğimiz kadar, etki edebildiğimiz kadardır değerimiz. Yok olmaktan kurtulabilmek için, ölmekten kurtulabilmek için, olmak için, var olabilmek için tesir edebilmek. Yaşamak tesir etmektir, olmak tesir etmektir. İnsan tesir edebildiği kadar yaşayabiliyordur, tesir edebildiği kadar etki edebiliyordur, tesir edebildiği kadar var oluşu anlamlandırabiliyordur madem, o zaman yaşama tesir etmek gibi bir derdimizin olması gerekiyordur.

Hayatın anlamı yaşama tesir etmekten geçer. Zira tesir edemediğimiz hayatın esiri olmak gibi bir durumu yaşamak insan için kaçınılmaz bir son. Ya esiri olacağız yaşadığımız hayatın ya da tesir edeceğiz. Katma değerimiz olacak yaşama, faydamız olacak, hayata değen bir yanımız olacak ve değer katacağız.

Peki, nasıl olacak yaşama tesir etmek; bir gayemiz olacak, bir idealimiz, bir hedefimiz olacak. Sorumluluğunu hissedeceğiz, mesul kabul edeceğiz kendimizi. Evet, tesir edebilmek sorumluluğumuz oranında olacaktır. Mesuliyet duygusunu taşıdığımız kadar tesir edebileceğizdir. Ne diyorduk: Sorunlu bir dünyada yaşıyor oluşumuzun sebebi, sorumlu olanların, sorumluluklarından kaçmaları değil midir? Sorumlu musunuz, sorunlu mu? Sorumlu değilseniz, sorunlusunuz. Yaşamın içinde her nerede bulunuyorsanız, ne iş yapıyorsanız, statünüz, rolünüz her ne ise bulunmuş olduğunuz konumda, konularınız gereği sorumluluğunuzu yerine getirmiyorsanız, sorunun bir parçası olmaya mahkûm olacaksınız...

İhsan Fazlıoğlu'nu dinleyelim. "İnsan-olmak ve insan-kalmak, kısaca insanlığını-korumak bulunan teklifin getirdiği külfete yani mükellefiyeti, üstlenip üstlenmeme noktasında serbest bırakmak ile birlikte sorumlu (mesul) kılar..." Sorumluluk duygusu bizi insan kılacaktır. "İnsanlar görüyorum, yangından kaçır gibi kaçıyorlar sorumluluktan." Böyle diyordu Cemil Meriç. "Her şeyden sorumlu olmazsam ne kadar insan olabilirim?" Bu da Nuri Pakdil'den. Bütün düşüncelerinin merkezine mesuliyet kavramını koyan Nurettin Topçu ise: "Bizim hareketimiz bir mesuliyet hareketidir" diyerek sorumluluğun "Hareket" için

esas olduğunu ifade ediyordu. Teoman Duralı ile bitirelim bu faslı: “Hayatın anlamı ne? Elcevap: üstüne düşen görevi sapmadan, saptırmadan, ifa etmek. Hepsi bu...”

Sorumluluk duygusudur ancak size/bize yaşadığımız hayata tesir etme imkânı sunacak olan. Tesiriniz kadarsınızdır. Dünyada olup bitenler karşısında, insanlığın düştüğü zindanlara dair, her ne varsa olmasını istemediğiniz bunların olmaması için, imkânınız ölçüsünde bulunduğunuz yer ve zamanda ne yapabilirsiniz, ne kadar etki edebilirsiniz onu yapmak, bütün mesele bu. Hayat bize sunulan emanet; işimize, eşimize, çocuklarımıza, emrimize sunulan dünyaya, eşyaya, olaylara mesuliyet duygusu ile yaklaşırsak ancak hakkını vererek yaşamış oluruz. Çünkü hayat mesuliyettir, insan olmak mesuliyettir. Yapıp ettiklerimizin, konuştuklarımızın, yargılarımızın, yapmamız gerektiği halde yapmadıklarımızın mesuliyeti var üzerimizde. Ancak bu duygu bizi yaşadığımız hayata tesir etmemizi sağlayacaktır.

Toprağın üstü mezar zevke dalmış ölümler/ Can sıkıma yetiyor canlı kalmış ölümler...” Böyle diyordu Abdurrahim Karakoç. Toprağın üstünde yaşayan ölümler olmaktan kurtulabilmek için yaşamış olduğumuz hayatın içinde bir katma değerimizin olması, bir tesirimizin, bir etkimizin olması gerekiyor. Hayata can katabilmek için tesir etmek. Çünkü can katamadığımız, canlandıramadığımız hayatın içerisinde canımız sıkılacaktır. Canımızın sıkılmaması için, hayatın her anını bizim için, bize verilmiş bir armağan olarak görüp anlamlandırarak, can katarak tesir etmek bizi öldüracaktır ki bu durum ölmek için hayati...